

การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การป้องกันตนเองจากการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภูมิภาคกลาง
The Development of Electronic Books on the Protection of Unwanted Pregnancies
for Mathayomsuksa 2 Students at Rajabhat University Laboratory Schools in
Central Geographical Region.

สุกัญญา แรงกล้า¹

อังคณา กรัณยาธิกุล²

อุษา คงทอง³

บทคัดย่อ

การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การป้องกันตนเองจากการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภูมิภาคกลางมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกสุ่มแบบกลุ่ม (cluster sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย 1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 4 ชุด 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง การป้องกันตนเองจากการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ จำนวน 40 ข้อ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น 0.96 3) สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ การทดสอบค่าที (t – test dependent)

ผลการศึกษาพบว่า 1) การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มีประสิทธิภาพ 80.03/81.08 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การพัฒนา / หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ / การป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์

Abstract

The purposes of the research were to 1) develop electronic books on the protection of unwanted pregnancies for Mathayomsuksa 2 students at Rajabhat University Laboratory schools in central geographical region , with the criterion of 80/80, 2) compare the learning achievement in the protection of unwanted pregnancies for Mathayomsuksa 2 students before and after learning through the electronic books, and 3) study the student's satisfaction toward electronic books on

¹ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

² อาจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

³ ผศ.ดร. ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

the protection of unwanted pregnancies for Mathayomsuksa 2 students at Rajabhat University Laboratory schools in central geographical region. The research samples of this study were 30 Mathayomsuksa 2 students of ValayaAlongkornRajabhat University Laboratory School under the Royal Patronage studying in the second semester of the academic year 2014, chosen by cluster sampling. The research instruments were 4 sets of electronic books and 40 items of learning achievement test before and after using the electronic books with the reliability of 0.96. The statistics used in the study were mean, standard deviation and dependent t-test

The results of this research were as follows:

1.The efficiency of the electronic books on the protection of unwanted pregnancies for Mathayomsuksa 2 students was 80.03/81.08 which met the criterion of 80/80 2).The learning achievement after learning through the electronic books on the protection of unwanted pregnancies for Mathayomsuksa 2 students was higher than before at the 0.01 level of statistical significance. 3) The student's satisfaction toward electronic books on protection of unwanted pregnancies was at a high level.

Keywords: The development, Electronic Books, The protection of unwanted pregnancies.

บทนำ

ปัจจุบันปัญหาการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น เป็นปัญหาสังคมที่นับวันจะมีมากขึ้น อาจเป็นเพราะการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่รวดเร็วทำให้ค่านิยมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควรของวัยรุ่นมองเห็นว่าเป็นเรื่องปกติการรักนวลสงวนตัวถือเป็นเรื่องล้าสมัยบางรายไม่ต้องรู้จักกันลึกซึ้งเพียงแค่มีความพอใจก็สามารถมีเพศสัมพันธ์กันได้โดยไม่ต้องพูดถึงการแต่งงานหรือมีครอบครัว ซึ่งผลเกิดขึ้นจากการมีเพศสัมพันธ์และการเป็นมารดาของวัยรุ่นที่ขาดความพร้อม การตั้งครรภ์ของวัยรุ่นเป็นปัญหาสำคัญผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) และนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้เป็นสื่อในการให้วัยรุ่นได้รู้การป้องกันตนเองจากการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสนใจเนื่องจากวัยรุ่นมีความสนใจในเทคโนโลยีและหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ก็เป็นเทคโนโลยีอีกขั้นหนึ่งที่จะช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์

1) เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) เรื่อง การป้องกันตนเองจากการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภูมิศาสตร์ภาคกลางให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การป้องกันตนเองจากการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภูมิศาสตร์ภาคกลางก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้จากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book)

3) ศึกษาความพึงพอใจในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) เรื่อง การป้องกันตนเองจากการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภูมิศาสตร์ภาคกลาง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัราชภัฏ ในเขตภูมิศาสตร์ภาคกลางจำนวน 228 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 30 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) จำนวน 4 ชุด แบบทดสอบ และ แบบวัดความพึงพอใจ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการทดสอบ 3 ระยะ คือ การทดสอบก่อนเรียน การทดสอบระหว่างเรียน และการทดสอบเมื่อสิ้นสุดการทดลอง

5.การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1 วิเคราะห์คุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการหาค่าความเชื่อมั่น การหาค่าความยากง่าย การหาค่าอำนาจจำแนก และการหาความตรงเชิงเนื้อหา

5.2 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การป้องกันตนเองจากการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัราชภัฏในเขตภูมิศาสตร์ภาคกลาง โดยใช้สูตร E1/E2

5.3 ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และทดสอบค่าที่ (t-test dependent)

6.สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ ทดสอบค่าที่ (t-test dependent)

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัราชภัฏในเขตภูมิศาสตร์ภาคกลาง สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1) ประสิทธิภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง การป้องกันตนเองจากการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัราชภัฏในเขตภูมิศาสตร์ภาคกลางที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 80.83/81.08 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80

2) การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การป้องกันตนเองจากการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 32.00) สูงกว่าก่อนเรียน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.20) โดยคะแนนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3) ความพึงพอใจในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) เรื่อง การป้องกันตนเองจากการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง การป้องกันตนเองจากการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัราชภัฏในเขตภูมิศาสตร์ภาคกลางอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{x} = 4.47 และ SD มีค่า = 0.60)

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การป้องกันตนเองจากการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภูมิภาคกลาง มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การป้องกันตนเองจากการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภูมิภาคกลาง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 80.83/81.08 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 หมายความว่า มีค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทำแบบทดสอบทำยบทเรียนในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ทั้ง 4 ชุด เฉลี่ยเท่ากับ 16.16 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.83 ของคะแนนเต็ม (E_1) และมีค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 32.43 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 81.08 ของคะแนนเต็ม (E_2) แสดงว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 ทั้งนี้เป็นเพราะผู้วิจัยได้ออกแบบและพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์โดยยึดหลักและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเริ่มตั้งแต่วิเคราะห์ข้อมูล ออกแบบพัฒนาและทดลองใช้ ประเมินค่า โดยเน้นความสำคัญในการออกแบบเพื่อให้เกิดความสนใจสร้างโดยใช้ทฤษฎี สกินเนอร์ที่แบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยย่อย ๆ แต่ละหน่วยมีจุดประสงค์ชัดเจนมีเสียงมีภาพเคลื่อนไหว มีการแทรกคำถามในแต่ละเนื้อหา มีการจัดองค์ประกอบและเลือกใช้รูปแบบตัวอักษร การพิจารณาถึงการตัดกันของระหว่างสีตัวอักษรและพื้นหลัง โดยคำนึงถึงความสะดวกในการอ่าน ความสวยงามทำให้เกิดความน่าสนใจในการอ่าน ผู้เรียนรู้สึกอยากอ่านเพิ่มขึ้น เนื้อหาที่ใช้ในการเรียนเริ่มจากเนื้อหาที่ง่ายแล้วจึงนำเสนอเนื้อหาที่ยากขึ้นไปตามลำดับ มีการนำเสนอรูปแบบที่เข้าใจง่ายมีตัวอย่างประกอบ เนื้อหาชัดเจนถูกต้องและครบถ้วน เมื่อนักเรียนไม่เข้าใจเนื้อหาใดสามารถกลับมาทบทวนเนื้อหาได้ใหม่ทันที นอกจากนี้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ยังผ่านการพิจารณาและข้อเสนอแนะ จากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านสื่อการสอนและเนื้อหาที่มีการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะทุกขั้นตอนการพัฒนาดำเนินไปทีละขั้นอย่างเป็นระบบ การออกแบบการเรียนคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้วิจัยดำเนินตามขั้นตอนที่วางไว้ยึดหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์และได้สร้างตามความเหมาะสมของเนื้อหา วิทยุ ระดับผู้เรียน

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การป้องกันตนเองจากการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภูมิภาคกลาง พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 32.00) สูงกว่าก่อนเรียน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.20) โดยคะแนนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ความพึงพอใจในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การป้องกันตนเองจากการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภูมิภาคกลาง อยู่ในระดับมากที่สุด $\bar{X} = 4.47$ และมีค่า SD มีค่า 0.60 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของถาวร นุ่นละอง (2550) ได้พัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ร่างกายมนุษย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85/85 และศึกษาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.62/87.95 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้และดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เท่ากับ 0.64 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 0.60

ข้อเสนอแนะ

จากการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การป้องกันตนเองจากการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภูมิภาคกลางในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรจัดเตรียมและตรวจสอบอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ให้พร้อม รวมถึงอุปกรณ์เสริม เช่น หูฟัง เป็นต้น ให้มีประสิทธิภาพในการใช้งานได้ดีตลอดการเรียนรู้อของนักเรียน
2. ควรสำเนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในแผ่นซีดีเพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปเรียนในเวลาว่างได้

3. การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ต้องคำนึงถึงพื้นฐานของนักเรียนซึ่งมีความแตกต่างกันจึงควรอยู่ในการดูแลของครูผู้สอนเนื่องจากผู้เรียนยังไม่คุ้นเคยและยังไม่พร้อมที่จะลงมือเองในทุกขั้นตอนในสภาพความเป็นจริงยังไม่มีสื่อใดที่ดีและสมบูรณ์ที่สุดที่สามารถใช้แทนครูผู้สอนได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาและศึกษาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การป้องกันตนเองจากการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภูมิศาสตร์ภาคกลางมีเนื้อหาเป็นเพียงส่วนหนึ่งของกลุ่มสาระสุขศึกษาเท่านั้น จึงควรมีการพัฒนาต่อยอดในเนื้อหาอื่นๆ และระดับชั้นอื่น เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับครูผู้สอนต่อการนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอนมากขึ้น

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาทางเพศของวัยรุ่น เนื่องจากเป็นปัญหาที่สำคัญในระดับชาติที่ยังรอการแก้ไขอยู่อย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

จรัสสม ปานบุตร. (2556).การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองเค็ด. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา),มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ฐิติยา เพชรสัมฤทธิ์และคณะ. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมสุขภาพทางเพศของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดนครสวรรค์. วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ.

นีมอนงค์ ตานะ และเศรษฐา ประภาสม.(2555).การจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.สืบค้นจาก : <http://www.gotoknow.org/blogs/posts/478760> [2555,18 มิถุนายน]

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา,มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

สุภาณี จิวศักดิ์อภิมาศ. (2542). การคุมกำเนิดในสตรีที่ตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนา. กรุงเทพฯ : โรงพยาบาลศิริราช
สุสันหา ยิ้มแย้มและคณะ. (2556). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มัลติมีเดีย เรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาสำหรับนักศึกษาพยาบาล. คณะพยาบาลศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อรรณ อารีรอบ. (2556). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ศิลปกรรมไทย สำหรับนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาตอนปลาย).วิทยานิพนธ์ (เทคโนโลยีการศึกษา), มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Anthony, Horden. (1991).Unwanted Pregnancies and Therapeutic .Abortion, Electronic Book for Early Learners. Educational and Training Technology International.(1991, November 28).